

# De kleinste bigband van Nederland

**Muziek** Ze klinken als een complete band, maar zijn slechts met zijn tweeën: Verbraak | Van Bijnen. Deze muzikale West-Brabanders brengen Americana, bluegrass en skifflemuziek in New Orleans-stijl.

Willem Jongeneelen

**D**e voordelen van een band met slechts twee bandleden zijn legio. Vooral als je met twee multi-instrumentalisten te maken hebt.

Joost Verbraak (Roosendaal, 1977) en Jan van Bijnen (Ulvenhout, 1972) stappen met wel twaalf verschillende instrumenten het podium op.

Van Bijnen: „We kunnen liedjes op veel manieren aanvliegen. Met veel blaasinstrumenten, extra percussie, maar we kunnen ze ook klein houden met zes snaren als hoofdbestanddeel. In New Orleans is het ge-



**Humor is belangrijk, we hebben een hoog Koperen Ko-gehalte**

— Jan Van Bijnen

bruikelijk om de sousafoon als bas in te zetten, omdat ze daarmee de straat opgaan. Dat geeft de muziek een logheid. Joost speelt sous en ik ging ervan uit dat die sound goed zou matchen met mijn slidegitaarspel. We kunnen er traditionals prima mee vormgeven, maar gingen zulke liedjes ook zelf schrijven.”

Ze speelden al in cafés, jazzclubs, openluchttheaters en op zomerfestivals en tattoo beurzen. Multifunctioneel inzetbaar, heet dat.

Verbraak: „In plaats van beperkingen zijn er met slechts twee muzikanten juist meer mogelijkheden om op het podium alles te doen wat we leuk vinden. Als de kleinste bigband van Nederland. De variatie is groter.

Bovendien kunnen we vaker ja zeggen omdat we maar twee agenda's hoeven te checken.”

Van Bijnen: „Met songs van ons tweede album *Endless Road* doen we nu een theatertournee. In cafés en op festival kunnen we stennis maken, een theater biedt ruimte de subtiele kant op te zoeken, de onderlinge chemie te tonen en verhalen te vertellen. De communicatie is beter omdat er beter geluisterd wordt. In de show zit al een spotje voor ons volgende theaterprogramma: *Down By The Riverside*, met ook skifflemuziek. Een ode aan de tijd dat John Lennon nog in The Quarrymen zong.”

## Koperen Ko

De huidige voorstelling werd al omschreven als een show vol kameraadschap, zelfspot en ijzersterke songs met een geheel eigen klankbad.

Van Bijnen: „De kameraadschap is groot. Humor is belangrijk, we hebben een hoog Koperen Ko-gehalte.”

Verbraak: „Jan vertelde me een optreden gezien te hebben van Townes van Zandt. Een set vol prachtige, maar vaak ook zware liedjes. Door diens grappen, anekdotes en zelfrelativering was het prima uit te houden. Wij spelen live de underdogs die zichzelf op de hak en vooral niet te serieus nemen. Muzikaal hebben we het echter dik voor elkaar.”

Dit duo vormt voor zowel Verbraak als Van Bijnen een fraaie gelegenheid te laten horen wat ze allemaal in huis hebben. Ze hebben allebei een conservatoriumachtergrond, maar spelen vaak in dienst van anderen.

Ze spelen beiden in Point Quiet, de



▲ Joost Verbraak en Jan van Bijnen stappen met wel twaalf verschillende instrumenten het podium op. FOTO MICHEL BOSBOOM



band waarin ze elkaar vier jaar geleden troffen, Verbraak is te horen als trompettist in jazzformaties, bij Ralph de Jongh en op het laatste album van Frans Bauer, Van Bijnen speelt gitaar bij Freek de Jonge, Claudia de Breij en The Fortunate Sons.

## Wrikken

Van Bijnen: „We voelen elkaar naadloos aan en hebben zoveel eigenaar-

## 4 REDENEN OM UIT TE GAAN

### Kika, Hendrik en André

Jazztalent Kika Sprangers komt met haar top trio naar de Kluiz, Hendrik Groen brengt zijn Oud-maar-niet-doodclub naar het theater, Pink Floyd Project bouwt een muur op en André Rieu opent het nieuwe jaar groots in Antwerpen.

#### Muziek

### Saxofonist Kika Sprangers met nieuw jazztrio in de Kluiz

**De Oosterhoutse jazzavond Liever in de Kluiz dan Thuis begint het jaar goed met een optreden van zowel een groot talent als twee vedettes.**

Het gaat om het nieuwe trio van Kika Sprangers (1994), de saxofoniste die al een aantal jaar geldt als een van dé jazztalenten van Nederland. In 2018 is Sprangers samen met Sebastiaan van Bavel door de programmeurs van de belangrijkste Nederlandse jazzpodia uitgeroepen tot Young VIP. Vorig jaar kreeg ze de handen op elkaar voor haar album *Human Traits*, dat ze met een



11-koppig ensemble maakte. Deze keer neemt ze slechts twee muzikanten mee. Maar hè, dat zijn niet de minsten. Pianist Martin Fondse, oud-Tholenaar en winnaar van de Boy Edgar Prijs, en cello-fenomeen Jörg Brinkmann zullen zich achter haar scharen. Een uniek trio door de combinatie van cello, piano en saxofoon. Dat gaat geheid schuren en vonken, daar in de Kluiz.

► Kika Sprangers, Martin Fondse en Jörg Brinkmann: woensdag 15 januari (20.30 uur) in de kleine zaal van De Bussel, Oosterhout.

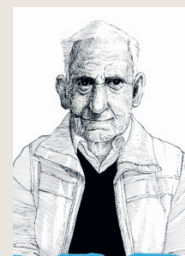
#### Theater

### Hendrik Groen in het theater met een koor

**Ook in het theater is te zien hoe Hendrik Groen zich staande houdt met zijn Oud-maar-niet-doodclub.**

Onder leiding van regisseur Gijs de Lange geven de (jonge) acteurs een kijkje in het bejaardenhuis, steeds samen met een lokaal koor.

► 'Zolang er leven is': 11/1 in De Bussel, Oosterhout. 14/1 De Maagd, Bergen op Zoom. Later in Etten-Leur (12/2), Breda (29/3) en Roosendaal (9/4).





GO



digheden ontwikkeld. Als de ene uit de pas loopt, kan de andere gemakkelijk bijsturen. Joost noemt dat 'push and pull': wrikken en duwen."

Verbraak: „We reageren op elkaar. Het hoeft niet, maar het kan én mag alle kanten op gaan. Dat houdt het spannend. Ik was eigenlijk van de jazz, Jan van de Americana en rootsmuziek. Qua schema's en smaak blijken onze voorkeuren echter dicht bij

elkaar te liggen. We schrijven steeds meer liedjes samen. Vanaf december vorig jaar brengen we iedere maand een nieuw nummer uit. Eind 2020 vormen die dertien nummers ons derde album. Dat gaat op vinyl verschijnen."

► **Verbraak | Van Bijnen: 11 januari in De Kring, Roosendaal (laatste kaarten).**

▲ **Verbraak | Van Bijnen: „We spelen de underdogs, maar hebben het muzikaal dik voor elkaar."**

FOTO SONJA MARKOWSKI

## Muziek

### The Wall, 40 jaar later

De Friese tributeband Pink Floyd Project waagt zich aan een integrale uitvoering van *The Wall*, veertig jaar na het uitkomen van dat legendarische album. In Roger Waters' meesterstuk staan machtsmisbruik en isolement centraal. Gaandeweg wordt een muur opgetrokken tussen de band en het publiek. Nieuwe animaties, geprojecteerd



op de muur, geven er een eigentijdse draai aan.  
► Pink Floyd Project speelt *The Wall*: vrijdag 10/1 in De Kring, Roosendaal. 11/1 in De Leest, Waalwijk.

## Klassiek

### Wereldtournee André Rieu

André Rieu staat aan het begin van een wereldtournee en aan de vooravond van zijn zeventigste verjaardag. Met zijn nieuwjaarsconcert onthaalt hij zijn fans op een romantische avond vol verrassingen en melodieën uit films, musicals en opera's. Daarnaast krijgen natuurlijk ook de favoriete walsen van Rieu aandacht. Het publiek mag meewalsen op bijvoorbeeld *An der schönen blauen Donau*. Op



het podium wordt André Rieu vergezeld door zijn Johan Strauss Orkest, solisten, 200 dansers en zijn eigen koor.  
► André Rieu: zondag 12/1 (19.00 uur) in Sportpaleis Antwerpen.

## Expositie

# Wegdromen in het beeldenrijk

Stedelijk Museum Breda ruimt de patio in voor mystieke denkbeelden van Bredase beeldhouwer Niels Lous.

Mark van de Voort

In het hoofd van iedere kunstenaar borrelt en broeit het. Een kettingreactie van ideeën, prikkels en impulsen. Als een brainstormende wetenschapper tracht de kunstenaar grip te krijgen op een zich langzaam ontvouwende creatie.

Het oeuvre van de 80-jarige Bredase kunstenaar en beeldhouwer Niels Lous laat zich lezen als een rondreis door het hoofd van een schepper. Beelden die wiskundige patronen, inventieve gedachtesprongen en natuurkundige groei-processen op een ontwapenende wijze blootleggen. Sculpturen die nooit zwaar aanvoelen maar eerder uitnodigen om rond te dwalen in een wereld vol verwondering.

In de binnenplaats van Stedelijk Museum Breda is een twintigtal sculpturen van Niels Lous bijeen-



**Bredanaars kennen Lous wellicht al van de beelden die in het straatbeeld opduiken**

gebracht. Inwoners van Breda kennen het werk van Niels Lous wellicht al van zijn grote beelden die her en der in het straatbeeld opduiken. Zo wordt de Claudius Prinsenlaan opgesierd met het beeld *De Kiem* (1976) en is de grens tussen de oude en de nieuwe stad gemarkeerd met de sculptuur *Evolutie* (1972) aan de Graaf Hendrik III Laan. Monumentale beelden die in de open lucht flink indruk kunnen maken. Maar hier in de intimiteit van de museumbinnenplaats overheerst een geheel ander gevoel. Met alle beelden zo dicht op elkaar, zit je de gedachtewereld van Niels Lous letterlijk op de hielen.

Met een hoge perfectiegraad werkt Lous zijn beelden af. Niets lijkt aan het toeval overgelaten in deze mystieke, hermetische beeldenwereld. In de jaren vijftig en zestig volgde Lous zijn kunstenaarsopleiding in Breda, Tilburg en Den Bosch. Een kunstenaar die de afgelopen vijftig jaar zijn eigen koers uitstippelde en sporadisch prominent in de schijnwerpers stond. Vaak werkte Lous in opdracht van gemeente en particulieren. Daarom is het lovenswaardig dat Stedelijk Museum Breda

zijn sculpturen uit heden en verleden nu extra in het zonnetje zet.

## Ouroboros

Als je voor een beeld van Niels Lous staat, word je aangespoord een puzzel op te lossen. Welke geheimzinnige reeksen zijn erin verwerkt, of welk mystiek symbool is hier ontsluitend? Het stalen beeld *Omloop* is een uit het lood geslagen kubus waarbij het eind- en beginpunt in elkaar overlopen.

Vaker verwijst Lous naar de zogenaamde Ouroboros, een aloud, alchemistisch symbool van een slang die zichzelf opslokt, opgesloten in een eeuwige cirkelgang. Willekeurig denk je ook aan de wiskundige figuur, de Möbiusband, een oneindige, lintvormige structuur met maar één vlak en één rand.

Het sierlijke polyester beeldje *Twee* van een lijkt een eerbetoon aan deze magische structuur. Andere beelden verwijzen naar ontkiemende cellen of ontlukende bloemen. Invloeden van kunst-richtingen als De Stijl of Bauhaus zijn hier en daar aanwijsbaar, maar nooit op een opdringerige wijze.

Het werk van Lous heeft in de loop der jaren een wat speelser karakter gekregen. Met uitbundig kleurgebruik en een aanstekelijke ritmiek plaatst Lous de elementen tegenover elkaar. Zijn *Levensboom* uit 2017 verbeeldt de cyclus van het leven met onverwacht verspringende vormen, en de *Explorer* uit 1996 is een ingenieus zonnegagentje waarbij door hitte uitdijende metaalonderdelen voor beweging zorgen.

Het ontsluiten van kosmische geheimen is sowieso een terugkerend leidmotief. Van het ruimteschip *Utopia* dat de zwaartekracht wil tarten tot latere stalen beelden als *Meditatie* en *Hoop/Schenking* die een holistisch kijk op het leven verraden.

Niels Lous laat zich graag door zijn intuïtie en filosofische inborst leiden waardoor je als toeschouwer niet altijd even makkelijk vat krijgt op zijn dromerige, onpeilbare verbeeldingswereld. Bijzonder is het wel om te zien hoe Lous de uiteenlopendste materialen als cortenstaal, roestvrijstaal en polyester bijna vanzelfsprekend inzet om zijn ideeën zo perfect mogelijk vorm te geven. Er is hier een echte meester aan het werk, hoe persoonlijk en bedachtzaam zijn universum soms ook is.

► **'Denkbeelden', expositie van beeldhouwer Niels Lous: nog t/m 14 juni in Stedelijk Museum Breda (binnenplaats).**



▲ In de binnenplaats van Stedelijk Museum Breda is een twintigtal sculpturen van Niels Lous bijeengebracht. FOTO STEDELIJK MUSEUM BREDA